

Pica baptismal de Sant Climent de la Torre de Foix

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Monestir de Sant Llorenç. A l'interior de l'església a la planta baixa de la nau nord
Emplaçament	A l'interior de l'església de Sant Llorenç a la nau nord
Alçada:	775,3
Coordenades:	
Latitud:	42.23515
Longitud:	1.87496
UTM Est (X):	407170
UTM Nord (Y):	4676498

Classificació

Número de fitxa	08099-105
Àmbit:	Patrimoni moble
Tipologia	Objecte
Estil / època:	Romànic
Segle	XI-XII
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	A l'interior de l'església del monestir de Sant Llorenç prop Bagà i exposada juntament amb les peces descrites a la fitxa núm. 104.
Protecció	Física
Accés	Fàcil
Ús actual:	Científic
Titularitat	Privada accessible
Titular:	Parròquia de Sant Llorenç. Plaça de l'església, 1. 08694 (Guardiola de Berguedà)
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	dg., 10/09/2017 - 02:00

Descripció

Es tracta d'un bloc de pedra calcària tallat d'una única peça i buidat al seu interior. Té un diàmetre d'uns 1'5 metres amb uns 25 centímetres de gruix i els encaixos per la coberta de fusta a la part superior. No té cap mena de decoració i recolza damunt d'un peu. Tot el bloc està picat d'una sola peça amb acabat de punxó i amb les marques del cisell ben visibles. Al fons hi ha un orifici per on s'escolava l'aigua emprada per al baptisme que era per immersió.

Observacions:

Aquestes piques eren recipients per contenir l'aigua del baptisme. La seva profunditat era per representar el ritus de la immersió que recordava el bany sagrat de Sant Joan baptista al riu Jordà, la neteja i purificació. Aquest ritus es va començar a iniciar en època constantiniana i les restes més antigues de piles emprades per al bateig per immersió les trobem a les catacumbes de Roma. Posteriorment i en època paleocristiana i tardantiga es van construir baptisteris on hi havia piscines profundes que contenien aquesta aigua. De baptisteris en coneixem a Terrassa o a Barcelona. A partir de l'edat mitjana aquest fenomen va ser generalitzat arreu del territori i la major part de les esglésies contenien aquest recipient a la part externa per a fer batejar els que no ho havien fet abans que entressin a l'església. Aquest seria el cas de Sant Climent de la Torre de Foix o Sant Climent de Vallcebre que contenia aquesta pica. Al segle XIV algunes de les piles van ser recobertes per un cimbori de fusta i a partir del segle XV el baptisme per immersió va ser suprimit i les piles van ser més petites. La pica de Sant Climent va ser traslladada al 1983 per Mn. Enric Bartrina, rector de la parròquia de Sant Llorenç per evitar que fos saquejada ja que en aquesta església li mancava la coberta. Està datada de mitjans del segle XI

Història

Antigament se l'anomenava Sant Climent de Vallcebre, ja que el terme torre de Foix es va afegir al segle XIV quant els senyors de Foix construïren la casa forta que hi ha al costat. Les referències més antigues que tenim són de l'any 983 coincidint amb la consagració del monestir de Sant Llorenç que passa a formar part del seu domini. Consta que l'any 1004 Guifré comte de Cerdanya i Oliva, abat de Ripoll donaren al monestir de Sant Llorenç, 18 masos situats al terme de Sant Climent. Segons Serra i Vilaró, d'aquesta església en conservem el trasllat de l'acta de consagració feta l'any 1042 per l'arquebisbe de Narbona, l'abat de Sant Llorenç i el comte de Cerdanya amb les afrontacions del seu terme el qual limitava amb el riu Llobregat i la via Berguedana a l'est, al sud amb el riu Eina (actual riera de Saldes) i a l'oest amb el "grau de marvà i el riu de Railp" coincidint amb l'estret de Vallcebre. En aquesta consagració s'esmenta que s'hi trobaren les relíquies de santa Maria, i els vestits de Sant Climent, Sant Vicenç i Sant Marçal que van ser consagrats en un altar pel bisbe Eriball d'Urgell i l'arquebisbe de Narbona. El lloc i l'església de Sant Climent de Vallcebre devien quedar inclosos en el terme del castell de Fígols, car l'any 1062 l'arxiprevere Ramon va fer donació al monestir de Sant Llorenç prop Bagà d'un alou, situat al comtat de Berga, a Vallcebre, dins els límits del castell esmentat. Aquesta propietat de dimensions bastant grans, limitava a l'est amb el Jou i amb terres de Sant Llorenç, al sud amb la parròquia de Sant Salvador de la Vedella i el Llobregat. a l'Oest amb la Serra d'Ensiya i, al nord, amb un Monte Cazuan, de difícil localització. El domini de les terres de Vallcebre juntament amb les de Fumanya i Vilosiu va ser motiu de litigis entre els senyors de Berga i el monestir de Sant Llorenç prop Baga pel seu domini degut a la posició estratègica. Aquests afers acabaren amb una sentència del comte reconeixent la propietat del monestir. Al segle XIV aquesta església esdevé una sufragània de la parròquia de Sant Julià i santa Maria i coneguda ja pel seu nom actual, Sant Climent de la Torre de Foix. Al segle XVII i XVIII degué patir algunes transformacions i possiblement

va ser abandonada al segle XIX. Avui dia es conserva en ruïnes. En aquest moment era sufragània de Sant Llorenç, juntament amb Sant Julià de Cerdanyola.

Bibliografia

BOLÓS MASCLANS, J; PAGÈS, M (1996). El monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Artestudi. Barcelona p- 56 . SANTANDREU i SOLER; M. DOLORS (1997). "Vallcebre a l'Edat Mitjana" a Erol.núm. 56 p-.17-19. SERRA I VILARÓ; JOAN (1989), Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius. Vol III. p-185

